

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. május 18– május 24.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

18. vasárnap 18:00 Schőner Alfréd:

Nyilazási verseny, tábortűz átugrás, három éves gyerekek hajlevágása,...

avagy NÉPRAJZI SZOKÁSOK LÁG BÁOMER NAPJÁN

19. hétfő 18:00	Zev Paskesz: Tóramagyarázat
20. kedd 18:00	Róth László: A csodarabbik nyomában
21. szerda 18:00	Szerdócz Ervin: Hetiszakasz és háftára
22. csütörtök 18:00	Fekete László: Kántorművészet

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök ZOOM	18:30

Sábbati tudnivalók 2025. május 23 – május 24.

18:00	tanulás
19:00	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában Behár-Bechukotáj

EGY MONDAT A HETISZAKASZBÓL...EMOR

Behár-Bechukotáj

ונתתי גישמיכם בעיתם....

"És időben adom az esőt, s a föld megadja termését, és a mező fája megadja gyümölcsét."

Mózes III.26.4.

FORRÁS OR ZSE RÉGI HONLAP

BÖHÁR

Ezen a héten Mózes III. könyvének utolsó előtti szakaszát, a Böhárt olvassák a zsinagógákban.

A Sináj hegy

Jelentése a hegyen - a Sináj hegyén, ahol az Örökkévaló a törvényeit tudatta. A hetedik évben a Smita évében a föld számára is szombatot kellett tartani. Ez a föld pihenésének esztendeje volt, Izraelben, esztendeje ma is. Ekkor engedték el a szegény ember adósságát is. A hetedik szombat év után, az ötvenedik évben megszólaltatták a harsonákat az engesztelés napján. A rabszolgák felszabadultak, a fallal körülvett városokban a házak eredeti tulajdonosaikra szálltak vissza. Ezt nevezték Jovélnak, ebből származik a jubileum szó. A Hetiszakasz nyomatékka hangsúlyozza, hogy a rabszolgákkal jól kell bánni, a Szeresd felebarátodat elv rájuk is vonatkozik. A Talmud hozzáteszi, ha valaki elszegényedett embertársát rabszolgának hozza a házába, az urat vett magához, úgy kell bánni vele, családját is el kell tartani. A szökött rabszolgát nem volt szabad kiadni kegyetlen gazdájának. Ez történt több ezer évvel ezelőtt, mikor még az 1800-as évek végén, sőt a XX. század elején is számos országban embertelen törvények védték a gazda jogait és semmilyen a rabszolgáét.

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

BÖHÁR

A JOVÉL ÉV

Zsidó földművesek

Hetizakaszunk a Smita (7) és a JOVÉL év törvényeivel foglalkozik, Minden 7. évben parlagul kellett hagyni a földeket. Szántás, vetés és aratás tilosak voltak, a készből kellett élni. A Rámbám szerint a törvény a föld erejének kíméléséről intézkedik. (Nem ismerték a vetésforgót.) A 7. évben tilos volt az adósságok behajtása. ("Smitát köszáfim") "Ez a Smita törvénye: hárítsd el az adósságot követelő kezét az adóstól. Ne szorongassa az ő felebarátját és testvérét, mert Smita-év az az Örökkévaló tiszteletére" (Deut.15/1).

Hét Smita év után az 50. év Jovél év volt, a teljes társadalmi szabadság éve. Jomkipur napján Sófár-fűvás útján közölték a néppel a társadalmi és gazdasági szabadságot. "Hirdessetek szabadságot az országban az összes lakosok számára... Ki-ki térjen vissza családjához és földjéhez." (Lev. 25/10)

A Knesszet épülete

A családhoz való visszatérés jelentheti- a nagy "család", a zsidósághoz való visszatérést. Galutban élő u.n. asszimiláns testvéreink, kik eltávolodtak őseink hagyományától, alkalmat láthatnak az Állam 50. évében közelebb kerülni népünkhöz. "És térjen vissza földjéhez." Akár turistaként, akár új oléként bizony méltó Izrael 50.éve, hogy szétszórátásban élő testvéreink felkeressék a Földet és érezzék; hogy az Ország az egész zsidó nép országa...

A hetizakaszban leírt Jovél törvények egyik legfontosabb része az u.n. "föld-törvény". A Tóra családi szerencsétlenségnek tartja, ha valaki szűkségből kénytelen eladni földbirtokát. "Ha testvéred

tönkremegy és eladja birtokát, a hozzá közel álló rokon váltsa ki a birtokot". Vagyis a föld visszavásárlása, "megváltása" az egész család feladata. De ha nem sikerült a visszavásárlás, akkor a Jovél évben visszaszáll az eladott föld az eladó birtokába térítés nélkül.

"A föld nem adható el véglegesen, mert enyém a föld, ti csak ideiglenes tulajdonosai vagytok." (Lev. 25/23) E bibliai mondat értelmében a Keren Kájemet nem adja el, csak bérbe adja a - tulajdonában lévő földeket és pedig 49 - évre! Ezeket a birtokokat a K.K.L. a kis emberek pénzéből vásárolta. Ahogy a Tóra mondja: "Egész országotokban váltstok meg a földet... egy a testvéreid közül váltsa meg." (Lev. 25/48) Az ősatyáknak megígért ország szent Isten szemében, mert "az Örökkévaló Istened szeme vigyáz rá az esztendő elejétől annak végéig." (Deut. 11/12) A Jovél év a héber szolgának is szabadságot hoz. Még ha nem is szolgál 6 évig (lásd. Ex. 121.fej.) az 50. évben szabadon kell bocsájtani. "Izráel fiai az én szolgáim, kiket kivezettem Egyiptom országából." (Lev. 25/55) Ezért ellenzi a Tóra a héber férfi szolgaságát, akár tolvajlásért adták el, akár megélhetéséért maga adta el magát. Vagy hat év után szabadult, vagy a Jovél esztendejében. Érdekes megjegyezni, hogy hetiszakaszunk kétszer használja a "li" (enyém) szót. Izráel népével és országával kapcsolatban "Enyém az ország, és Izráel fiai az én szolgáim." Ez a két "enyém" szó örök kapcsolatot teremt Erec Jisráel és a zsidó nép között!

A hetiszakaszhoz hasonló témájú prófétai rész (HÁFTÁRÁ) kapcsolódik. Röviddel Jeruzsálem elfoglalása előtt (Nebukadnezár által i.sz.e. 586-ban) Jeremiás prófétát felszólítja az Úr, hogy váltsa ki rokonának, Chánámélnak birtokát Hnátotban.

A próféta csodálkozva fogadja az isteni utasítást, hiszen napok kérdése és Babilónia elfoglalja az országot és Jeruzsálemet. Hogy lehet ilyenkor földet vásárolni. De Isten megnyugtatja a prófétát, "Ahogy én hoztam e népre mind ezt a rosszat, úgy hozom majd reá mindazt a jót, mit megígértem nekik. Fognak Benjámin országában újból földeket vásárolni pénzért, Jeruzsálemben és Júdea városaiban birtokot venni, mert visszahozom elhurcolt foglyaikat, így szól az Úr." (Jer. 32/44).

És Jeremiás kiváltotta a földet... Ma is fontos feladatunk a föld megváltása...

A naptár, a zsidó naptár teszi egy néppé az Izráelben élő és a diaszpórában szétszórt zsidókat. És e naptár ünnepei fejezik ki legjobban az együvé tartozást. "És veszlek titeket az én NÉPEMMÉ és leszek nektek a ti Istenetek" (Ex. 6/7).

KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

BECHUKOTÁJ

AZ IGAZI BÉKE

Hetiszakaszunk két részre oszlik. Az első részben a Tóra kilátásba helyezi mindazt a jót, amit Izráel élvezni fog, ha követi az isteni parancsokat. A második rész az úgynevezett "feddő szakasz" (párásat hátochécha) felsorolja a büntetés elrettentő válfajait, ha az Országában élő nép elhagyja Istenét. (Leviták, 26. fejezet)

Az első, az "áldások" része, az Ország és a nép békéjét helyezi kilátásba. A Tóra által leírt béke az igazi béke, annak minden tényezőjével. Gazdasági, anyagi jólét, félelem nélküli élet, biztonság és megelégedettség tölti el a lakosság szívét és semmi sem áll útjába, az emberi boldogságnak.

"Békét adok az Országban, és feküsztek és nem féltek, kiirtom a vadállatokat Országotokból, és nem vonul át kard az Országotokon. (Lev. 6/6.)

Megsokasodtok és betöltöm a veletek kötött frigyét. És az ő termését eszitek, amíg az új termés ki nem szorítja azt." (U.o. /9-10.)

A gazdasági és anyagi jóléten túl Izráel szellemi élete is virulni fog. Nem lesz szükség dorgálásra és fenytetésre, mert "Izráel, a Tóra és Isten egyek lesznek" (Talmud). A hetiszakasz ezt a gondolatot fejezi ki a következő mondatban: "Hajlékomat köztetek helyezem el... veletek járok és én leszek a ti Istenetek, ti pedig az én népem." (U.o. /11-12.)

Az előbb említett talmudi és a hetiszakaszból idézett mondat Izráel népi létét függővé teszi a benne lakozó szellemiségtől. Sem az Ország birtoklása, sem az anyagi javak nem biztosítják Izráel létét és békéjét. Zsidó nép nem lehet zsidó hit nélkül, Izráel nem lehet csak egy a sok nép közül. A bennünk lakozó hit, a Törvény által követelt erkölcs velejárója az igazi békének. "Ha törvényeim szerint éltek"(Lev. 26/3.), így szól a hetiszakasz első mondata. Alapfeltétele ez a félelem nélküli életnek, a fizikai jólétnek és Izráel békéjének.

A hetiszakasz második, ú.n. "feddő" része Izráel bűneinek következményeit sorolja fel. De a sok kilátásba helyezett elrettentő szenvedés ellenére a Tóra biztosítja a zsidó nép örök létét. A legnagyobb büntetés az Országból való száműzetés lehet, de sohasem pusztulás. "De ha ellenségei országában lesz is a nép, nem döntöm őket végső pusztulásba, nem szegem meg a velük kötött frigyét, mert én vagyok az ő Istenük és megemlékezem az ősökkel kötött szövetségről." ("Brit risonim" - u.o. /44-45.)

Ha megvizsgáljuk a közel 2000 éves zsidó történelmet a Második- Szentély pusztulása után, valóban csodálatra méltó és egyedülálló jelenség népünk fennmaradása. Nagy népek tűntek el a történelem süllyesztőjében, még akkor is, ha saját földjükön éltek. (Babilon, Asszíria, Római Birodalom, stb.) A számban kicsi Izráel szétszórva a világ minden táján fizikai és szellemi vonatkozásban nemcsak fennmaradt, hanem képes volt újból felépíteni hazáját, kultúráját, nemzeti életét!

A fennmaradás csodája nem kisebb Izráel életében, mint a Zsidó Állam felállítása. És minek köszönhető ez a történelmi jelenség? Nemcsak Isten volt hű az ősi szövetséghez, hanem népünk is hű maradt zsidó identitásához.

És nem lényeges, ha ortodox vagy egyéb áramlat formájában, akár a vallás negligálásában is (chilonim). A zsidó identitás érzése erősebb volt az inkvizíciónál, az egyéni érvényesülés asszimiláló hatásánál, a zsidó nép zsidó maradt a gálutban. (Túlnyomó többségében.)

A "Smá Jisráél" -lel ajkukon máglyára menők az inkvizíció korában, vagy a varsói, krakkói, stb. gettó hősi lázadói, a budapesti cionisták életmentő, bravúros tevékenysége, mind részesei a zsidó nép csodálatos fennmaradásának biztosításában. Zsidónak lenni azt jelentette, hogy akár cionista, akár vallási formában azonosulni az ősök által ránk hagyott örökséggel. Jona próféta a viharos tengeren öntudatosan közölte az idegen hajósokkal: "ivri anochi" héber vagyok, ki az egy Istent imádja. (Jona 1/9.) Izráel népe fennmaradt, mert tagjai zsidónak vallották magukat, ha különféle módon is.

Népünk egyharmadát kiirtották a II. világháború során. Nem volt rá példa az emberiség történetében. De csodák csodája, a pokolból megmenekülteknek volt erejük és hitük - új életkezdéséhez. Az új életet az Országba való visszatéréssel kezdték. Részt vettek annak megalapításában és védelmében. Ők maguk, majd utódaik, a második és harmadik nemzedék hősies harcokban biztosították az Ország és a népfüggetlenségét. Ötven év után most a békéért harcolunk. Hetiszakaszunk fent idézett mondata szerint "Békét adok Országotokban, félelem nélkül lakoztok benne és kard nem megy át Országotokon." Jezsájás próféta örök szavai: "Söar jásu" - a maradék visszatér hazájához és hitéhez (Jes. 10/21.), hogy részesüljön az igazi béke áldásában.

Copyright © ORZSE.HU, 2000.

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jisráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>

